



Centrum Edukacji Nauczycieli w Łomży
Oddział Łomża Polskiego Stowarzyszenia Nauczycieli Języka Niemieckiego

Autorki opracowania: Iwona Czaplicka, Małgorzata Obrycka-Meja, Jadwiga Pecko,
Małgorzata Rzodkiewicz

**Analiza ankiety opracowanej przez członków Oddziału Łomża PSNjN,
zaangażowanych w działania Klubu Germanisty przy CEN w Łomży:
pt. „Zdalne testowanie na zajęciach języka niemieckiego”
- ankieta dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych
czerwiec-wrzesień 2021 r.**

Wstęp

W ramach współpracy nauczycieli języka niemieckiego zrzeszonych w Oddziale Łomża PSNjN oraz zaangażowanych w działania Klubu Germanisty przy Centrum Edukacji Nauczycieli w Łomży w czerwcu 2021 r. wśród uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych została przeprowadzona ankieta „Zdalne testowanie na zajęciach języka niemieckiego”. Badanie było odpowiedzią na liczne rozważania nauczycieli, czy metody i formy pracy stosowane podczas nauki zdalnej w ostatnim roku szkolnym były dla uczniów właściwe i atrakcyjne. Ponadto autorom ankiety zależało na sprawdzeniu, jakie metody pracy najbardziej odpowiadały uczniom, a z jakimi mieli oni trudności. Wreszcie ankieta miała odpowiedzieć na pytanie, w jaki sposób zdaniem młodzieży najrzetelniej i najwiarygodniej można sprawdzić wiedzę podczas nauczania w czasie pandemii. Dodatkowo respondenci mieli szansę wyrazić swoją opinię o nauce języka niemieckiego. Badanie miało posłużyć nauczycielom w organizacji nauczania w kolejnych latach zarówno w systemie stacjonarnym oraz przy ewentualnym wprowadzeniu edukacji zdalnej.

W ankiecie wzięło udział 142 uczniów szkół podstawowych, przy czym większość stanowiły dziewczęta - 57%, a mniejszość - 43% chłopcy. Badanie przeprowadzono na uczniach podstawowych szkół województwa podlaskiego, tj.:

- Szkoła Podstawowa nr 1 w Kolnie
- Szkoła Podstawowa nr 2 w Kolnie
- Szkoła Podstawowa im. Adama Chętnika w Nowogrodzie

- Szkoła Podstawowa nr 5 im. Stanisława Staszica w Łomży
- Szkoła Podstawowa nr 9 im. Księcia Janusza 1 w Łomży

Respondentami było również 46 uczniów szkół ponadpodstawowych. W tej grupie większość stanowili chłopcy - 58%, a mniejszość - 41% dziewczęta. Badanie przeprowadzono na uczniach ponadpodstawowych szkół z województwa podlaskiego i mazowieckiego, tj.:

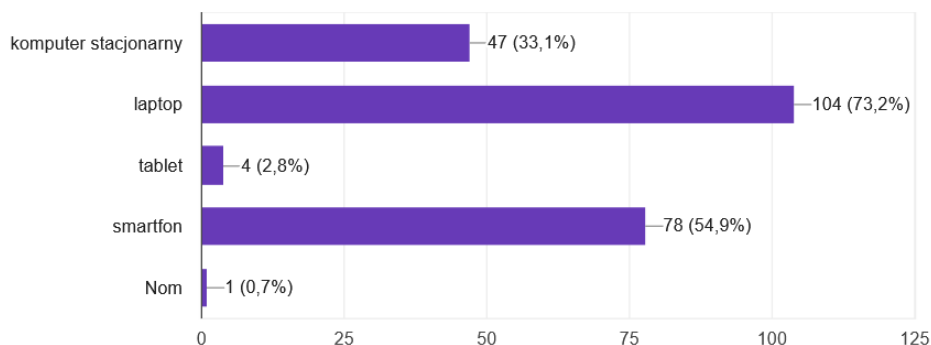
- Zespół Szkół Budowlano-Geodezyjnych im. Stefana Władysława Bryły w Białymstoku
- Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Mońkach
- Zespół Szkół nr 1 im. rtm. Witolda Pileckiego w Ostrowi Mazowieckiej
- Zespół Szkół nr 1 im. gen. Stefana Roweckiego „Grota” w Zambrowie

Wyniki w szkołach podstawowych

Na pytanie „*Jakie urządzenie wykorzystywałeś do nauki zdalnej?*” zdecydowana większość odpowiedziała, że laptop (73,2%). Ponad połowa uczniów korzystała również ze smartfona (54,9%), komputer stacjonarny wymieniło zdecydowanie mniej osób (33%), znikomy procent uczniów wykorzystywało podczas edukacji zdalnej tablet (2,8%).

Jakie urządzenia wykorzystywałeś/aś do nauki zdalnej?

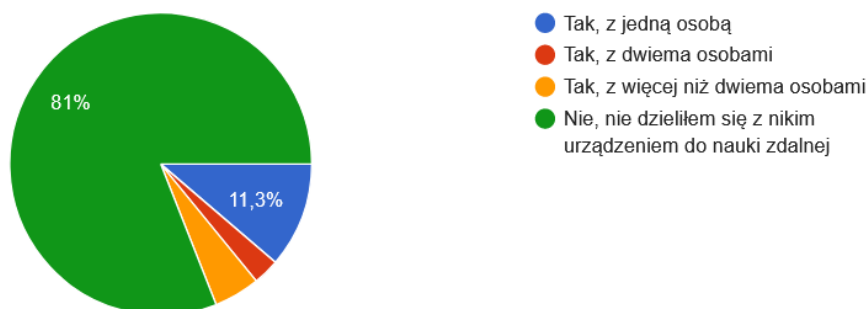
142 odpowiedzi



Następne pytanie brzmiało „*Czy biorąc udział w zajęciach zdalnych dzieliłeś/aś urządzenie z innymi członkami rodziny?*”. Zdecydowana większość uczniów, bo aż 81 % odpowiedziała na to pytanie negatywnie – „*Nie, nie dzieliłem się z nikim urządzeniem do nauki zdalnej*”. Co dziesiąty uczeń dzielił urządzenie z jedną osobą. W bardzo trudnej sytuacji było prawie 8% badanych uczniów: Co dwudziesty, bo 4,9% dzielił urządzenie z więcej niż dwiema osobami, a 2,8% dzieliło urządzenie z dwiema osobami.

Czy biorąc udział w zajęciach zdalnych dzieliłeś/aś urządzenia z innymi członkami rodziny?

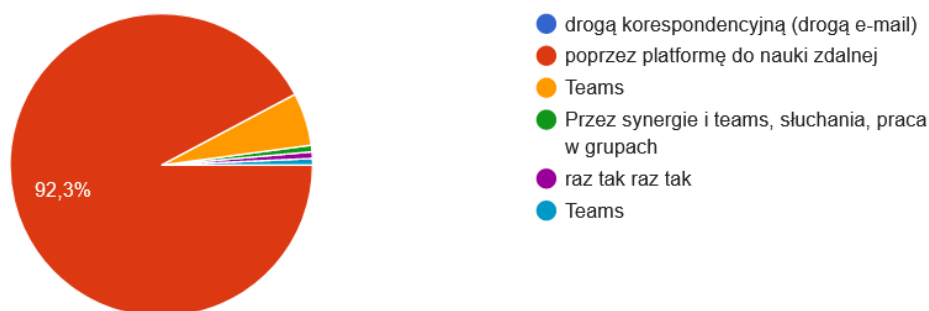
142 odpowiedzi



Kolejne pytanie dotyczyło sposobu prowadzenia zajęć przez nauczycieli języka niemieckiego. Prawie wszyscy nauczyciele prowadzili je zdaniem uczniów poprzez platformę do nauki zdalnej (92,3%). Uczniowie podawali również w odpowiedziach MS Teams, synergię (Librus) i drogę korespondencyjną.

W jaki sposób Twój nauczyciel języka niemieckiego prowadził zajęcia zdalne?

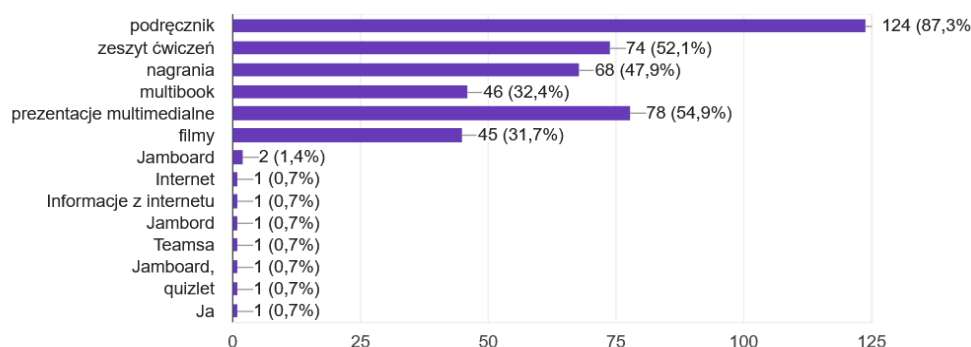
142 odpowiedzi



W odpowiedzi na pytanie „Z jakich pomocy dydaktycznych korzystaliście na zajęciach języka niemieckiego podczas nauki zdanej?” aż 87,3% ankietowanych podało podręcznik oraz ponad połowa ankietowanych wymieniła zeszyt ćwiczeń 52,1%. Wśród multimediów wybierano prezentacje multimedialne (54,9%), nagrania (47,9%), multibook (32,4%) oraz filmy (31,7%). Małą popularnością cieszył się Jamboard 1,4% czy Quizlet 0,7%.

Z jakich pomocy dydaktycznych korzystaliście na zajęciach języka niemieckiego podczas nauki zdalnej?

142 odpowiedzi

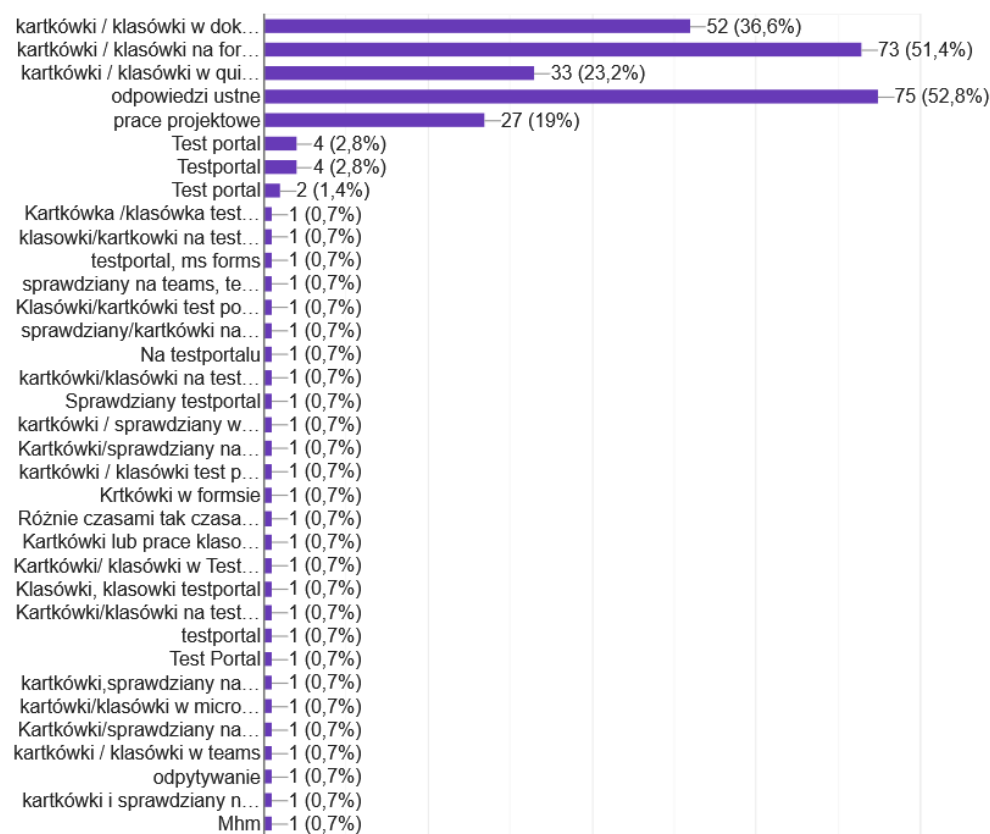


Następne pytanie dotyczyło aplikacji stosowanych na zdalnych zajęciach języka niemieckiego. Największą popularnością cieszyły się Learningapps (47,9%), na drugim miejscu znalazł się Wordwall (38,7%), na trzecim Kahoot (33,1%) oraz Quizizz (26,1%). Wyniki poniżej 15% uzyskały aplikacje Quizlet (12%), Testportal (11,9 %), Jamboard (9,1%), MS Teams (7,7%), Liveworksheets (2,1%).

Kolejne pytanie brzmiało „*W jaki sposób podczas nauki zdalnej nauczyciele sprawdzali Wasze osiągnięcia?*”. Najwięcej odpowiedzi jest związanych z formami pisemnymi. Są to: kartkówki, klasówki na formularzach google (51,4%), kartkówki klasówki w dokumentach Word (36,6%) oraz kartkówki, klasówki w Quizizz (23,2%). Tylko połowa uczniów odpowiadała ustnie (52,8%). Prace projekcyjne wykonywał co piąty uczeń (19%). Pozostali wymieniali głównie Testportal, kartkówki, klasówki.

W jaki sposób podczas nauki zdalnej nauczyciele sprawdzali Wasze osiągnięcia?

142 odpowiedzi



Na pytanie „*Naukę z jakimi aplikacjami najbardziej lubisz?*” uczniowie mogli odpowiadać wybierając wielokrotnie. Najpopularniejsze okazały się: Quizizz, Wordwall, Kahoot, Jamboard, Discord, Quizlet oraz MS Teams.

Na pytanie „*Jakie sposoby sprawdzania osiągnięć uczniów podczas nauki zdalnej sprawiły Ci najwięcej problemów?*” uczniowie nie bardzo potrafili odpowiedzieć. Niewiele osób

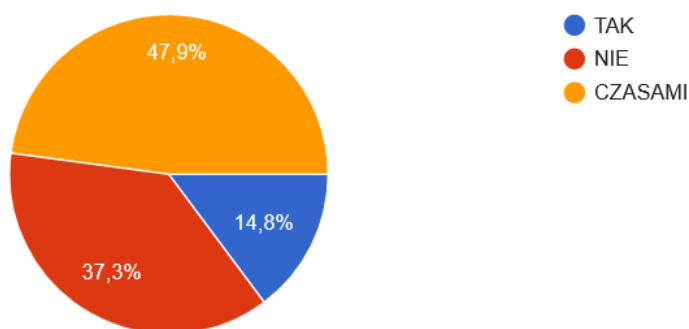
próbowało dokonać uzasadnienia, mimo iż taka była prośba zawarta w pytaniu. Niektórzy uczniowie odpowiadali szerzej na to pytanie:

- „Odpowiedzi ustne, ponieważ za dużo stresu i nie mogło się wrócić do pytania lub dłużej pomyśleć nad pytaniem”.
- „Najwięcej problemów sprawiły mi klasówki, ponieważ była wysoka szansa, że formularz do sprawdzianu mi nie przyjdzie”.
- „Sprawdziany, bo jak niechcący się wyszło z testu, to trzeba było robić od nowa”.
- „Testportal - zawsze coś było nie tak - najczęściej strona wyrzucała ucznia ze sprawdzianu”.
- „Sprawdziany na które miałam mało czasu na odpowiedź”.
- „Sprawdziany, ponieważ trudno jest pisać je przez laptopa, ponieważ czasami zacinął się internet i wtedy wyrzucało z testu”.
- „Najwięcej problemów sprawiał testportal, ponieważ gdy kliknęło się poza test, od razu zostałeś przez platformę wyrzucony”.
- „Najwięcej problemów sprawiły mi pytania ustne, które zawsze były rozległe i długie. Uważam, że sprawiały one, a przynajmniej w takiej formie w jakiej były, sporą ilość stresu, przez który poprawne dalsze odpowiadanie było problematyczne”.

Kolejny wykres prezentuje odpowiedź na pytanie, które nurtowało wielu nauczycieli i rodziców „Czy podczas kartkówek i sprawdzianów online korzystałeś/aś z pomocy innych osób, z innych źródeł, których byś nie mógł/mogła zastosować podczas nauki stacjonarnej?” Prawie połowa uczniów, bo 47,9% przyznała się, że czasami korzystała z takich pomocy, niewiele mniej bo 37,3% twierdziło, że nie korzystało z pomocy, a otwarcie do korzystania przyznało się 14,8 % udzielając odpowiedzi – tak.

Czy podczas kartkówek i sprawdzianów online korzystałeś/aś z pomocy innych osób, z innych źródeł, których byś nie mógł / mogła zastosować podczas nauki stacjonarnej?

142 odpowiedzi



Pytanie następne, czyli „*Jeśli odpowiedziałeś/aś tak lub czasami w poprzednim pytaniu, podaj, z jakich źródeł lub z czyjej pomocy korzystałeś/aś podczas kartkówek i sprawdzianów online.*” precyzowało niedozwolone pomoce. Wiele osób nie udzieliło na nie odpowiedzi, a najczęstszymi pomocami okazał się internet, podręcznik, brainly oraz koledzy z klasy.

Bardzo interesujące okazały się odpowiedzi na nurtujące nas jako nauczycieli pytanie „*Czy uważasz, że nauka niemieckiego będzie przydatna w przyszłości? Jeśli tak, uzasadnij swoje zdanie.*” Respondenci odpowiadali w różnorodny sposób. Można wśród negatywnych znaleźć od enigmatyczne typu „nie”, „nie wiem”, „raczej nie” po bardziej rozbudowane np. „nie, nie planuję wyjazdu do Niemiec” albo „nie, nie będzie mi to potrzebne ani do pracy ani do rozwoju” po wręcz niechętnie „nie nigdy nie będzie bo to bez sensu”. Pozytywne odpowiedzi bywały w większości także enigmatyczne „tak”, „myślę, że tak”, „bardzo możliwe”. Niektórzy respondenci wyjaśniali swoje stanowisko: „Tak, ponieważ zamierzam wyjeżdżać na wakacje do Niemiec”, „Tak, ponieważ dużo młodych ludzi jedzie do Niemiec za pieniędzmi”, „Tak, ponieważ wiele osób wyjeżdża za granicę do pracy i oprócz j. angielskiego j. niemiecki jest bardzo powszechny”.

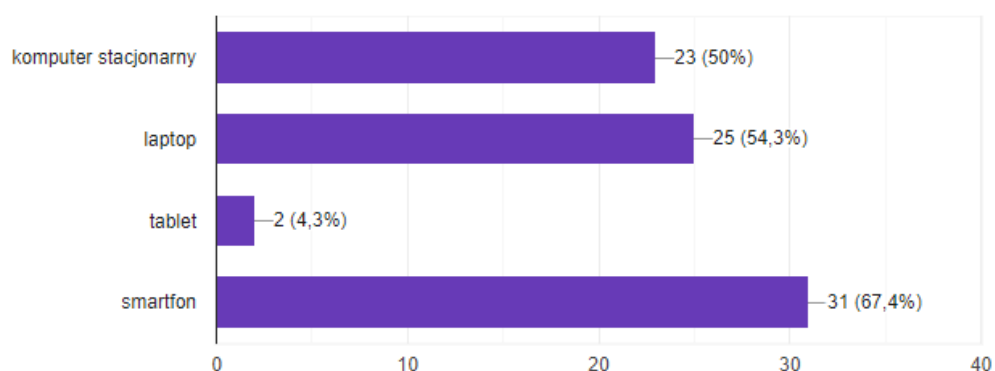
Ankietę zakończyło pytanie otwarte „*Czego brakowało Ci podczas zajęć zdalnych z języka niemieckiego?*”. Większość uczniów w odpowiedziach sugerowało, że brakowało im kontaktu z nauczycielem, z rówieśnikami. Co ciekawe, jedna osoba podała, że brakowało jej pudełka germanisty (wydaje się to analogia do stworzonego przez germanistów w poprzednim roku pudełka z grami i zabawami dydaktycznymi).

Wyniki w szkołach ponadpodstawowych

Na pytanie „*Jakie urządzenie wykorzystywałeś do nauki zdalnej?*” zdecydowana większość odpowiedziała, że ze smartfona (67,4%), z laptopa korzystało 54,3% badanych, a z komputera stacjonarnego 50%, mały procent uczniów podało w odpowiedzi tablet (4,3%).

Jakie urządzenia wykorzystywałeś/aś do nauki zdalnej?

46 odpowiedzi

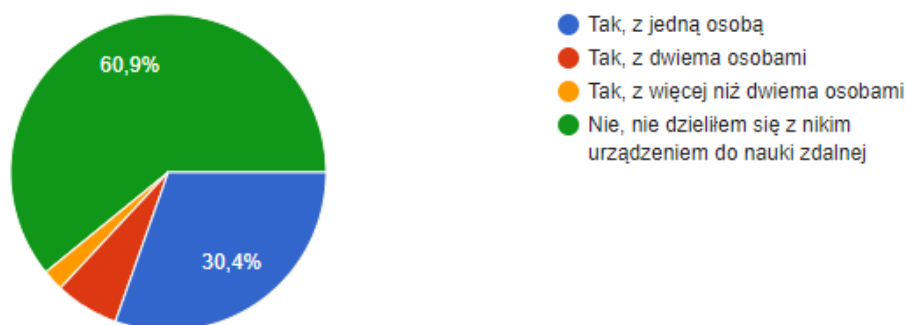


Na

pytanie: „Czy biorąc udział w zajęciach zdalnych dzieliłeś/dzieliłaś urządzenia z innymi członkami rodziny?” ponad 60% ankietowanych odpowiedziało, nie dzieliło się z nikim urządzeniem do nauki zdalnej, 30% badanych podało, że dzieliło komputer z jedną osobą. Jak wykazuje badanie, mało osób dzieliło się z dwiema lub więcej osobami.

Czy biorąc udział w zajęciach zdalnych dzieliłeś/aś urządzenia z innymi członkami rodziny?

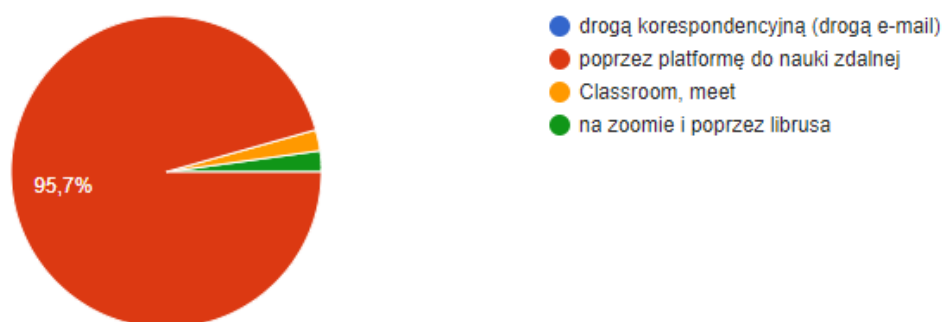
46 odpowiedzi



Nauczyciele języka niemieckiego w opinii uczniów prowadzili zajęcia głównie w większości poprzez platformę do nauki zdalnej.

W jaki sposób Twój nauczyciel języka niemieckiego prowadził zajęcia zdalne?

46 odpowiedzi

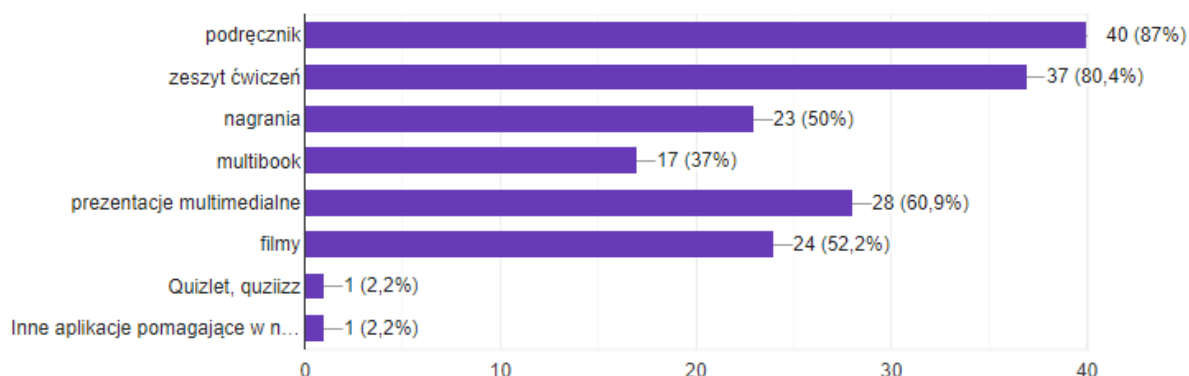


Na pytanie: „Z jakich pomocy dydaktycznych korzystaliście na zajęciach niemieckiego podczas nauki zdalnej?” uczniowie wskazali w 87% podręcznik i w 80% zeszyt ćwiczeń, Trochę mniej wskazań uzyskały aplikacje internetowe, prezentacje multimedialne, nagrania, filmy oraz multibooki.

Spośród licznych aplikacji do nauki zdalnej uczniowie najczęściej wykorzystywali takie aplikacje, jak: Quizizz (69,6%) i Quizlet (67,4%). Wysokie wskazania otrzymały również Kahoot i Wordwall.

Z jakich pomocy dydaktycznych korzystaliście na zajęciach języka niemieckiego podczas nauki zdalnej?

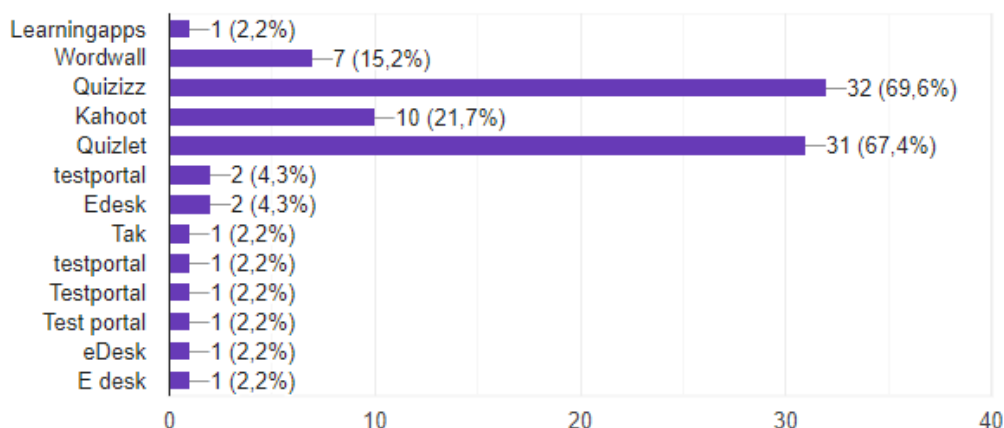
46 odpowiedzi



Na pytanie, jakie aplikacje najbardziej lubią, ankietowani odpowiedzieli, że Quizizz, Microsoft Teams, Kahoot, eDesk, Testportal, Wordwall, Zoom, Meet.

Jakie aplikacje stosowane były na Twoich zajęciach zdalnych z języka niemieckiego

46 odpowiedzi



Na pytanie: „*Jakie sposoby sprawdzania osiągnięć uczniów podczas nauki zdalnej sprawiły Ci najwięcej problemów?*” padły następujące odpowiedzi:

- Odpowiedzi ustne;
- Quizizz, ponieważ nie można było przechodzić do zadań, tylko trzeba było po kolei robić;
- Praca na Testportal była stresująca;
- Sprawdziany i kartkówki z małą ilością czasu na odpowiedź;
- Prace projektowe, ponieważ są czasochłonne;

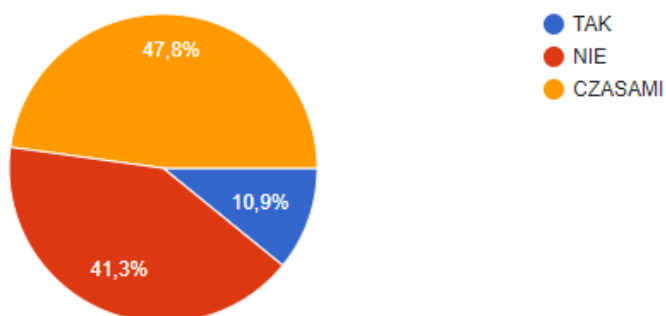
Na kolejne pytanie „*Jakie sposoby sprawdzania osiągnięć uczniów podczas nauki zdalnej uważasz za najbardziej trafne?*” młodzież odpowiadała następująco: kartkówki, prezentacje, odpowiedzi ustne, prace domowe, testy, sprawdziany, zadania na Quizizz, Quizlet,

kartkówki na Google Forms, sprawdziany Word, testy online, prace projektowe, Kahoot, kartkówki podczas rozmów video.

Uczniowie na pytanie, czy korzystali z pomocy innych osób podczas kartkówek i sprawdzianów, odpowiedzieli, że „czasami” - 47,8 %, „nie” – 41,3 %, natomiast „tak” – 10,9%.

Czy podczas kartkówek i sprawdzianów online korzystałeś/aś z pomocy innych osób, z innych źródeł, których byś nie mógł / mogła zastosować podczas nauki stacjonarnej?

46 odpowiedzi



Natomiast w odpowiedziach na pytanie uzupełniające do powyższego uczniowie podawali: google, internet, zeszyt, Wikipedia, podręcznik, rodzina, brainly, kuzynki, notatki. Ale były również wskazania, że uczniowie nie korzystali z niczyjej pomocy.

Pytanie „Czy uważasz, że nauka niemieckiego będzie przydatna w przyszłości? Jeśli tak, uzasadnij swoje zdanie.” uzyskało wiele różnorodnych odpowiedzi. Nie zabrakło również uzasadnień np.:

- Uważam, że może się przydać, podczas jakiegoś wyjazdu będę potrafiła odpowiedzieć na pytanie albo sama o coś zapytać;
- Tak, iż wiąże przyszłość z wyjazdem za granicę;
- Tak, ponieważ ogólnie języki są bardzo potrzebne;
- Pewnie się kiedyś przyda, ale wątpię, że będę pamiętał jakieś konkrety;
- Wydaje mi się że nie, celuje w angielski;
- Do wyjazdów;
- Tak, gdy wyjadę do krajów niemieckojęzycznych, łatwiej będzie mi się porozumiewać;
- Tak, ponieważ zdolności językowe są przydatne w różnych pracach;
- Raczej nie, bardziej przyda mi się angielski.

Na pytanie „Czy uważasz, że ściąganie na zajęciach języka niemieckiego ma sens?” padały również zróżnicowane odpowiedzi, zarówno tak, jak i nie. Nieliczni uczniowie uważają, że

dzięki ściąganiu mogą uzyskać lepszą ocenę oraz podczas przygotowania ściąg mogą się dużo nauczyć. Większość rozumie, że ściąganie nie ma sensu, ponieważ nie można sprawdzić swoich umiejętności oraz nie ma szansy sprawdzić, na jakim poziomie językowym się jest. Ponadto młodzi ludzie uzasadniali swoją opinię potrzebą zdobycia kompetencji językowych, które umożliwiają im lepszy start na rynku pracy.

Uczniowie chętnie odpowiedzieli na pytanie *"Czego brakowało Ci podczas zdalnych zajęć języka niemieckiego?"*. Spora liczba osób podała, że niczego im nie brakowało, inni wymieniali przede wszystkim brak kontaktu bezpośredniego z nauczycielem oraz kontaktu z rówieśnikami. Niektórym brakowało lekcji stacjonarnych, na których nauczyciel zdecydowanie lepiej mógł wyjaśnić treści programowe.

Według uczniów, którzy odpowiedzieli na pytanie *„W jaki sposób nauczyciel może Twoim zdaniem sprawić, żeby lekcje języka niemieckiego stacjonarne lub online były ciekawsze?”* ciekawe byłoby wprowadzić więcej filmów, naukę przez zabawę, stosowanie gier i zabaw językowych oraz zrezygnować z tyłu kartkówek, a oceniać uczniów w większym stopniu za prace projektowe.

Wnioski

W badaniu ankietowym wzięło udział 188 osób, w tym 142 stanowili uczniowie szkół podstawowych, a 46 uczniowie szkół ponadpodstawowych. Zdecydowana większość uczniów podczas nauki zdalnej korzystała z laptopa i ze smartfona. Również większość badanych nie dzieliła urządzenia do edukacji zdalnej z żadnym członkiem rodziny, czyli dostęp do lekcji nie był raczej utrudniony. Nauczyciele zdaniem respondentów prowadzili lekcje przez platformy internetowe jak MS Teams, Zoom czy Discord. Podstawowy materiał dydaktyczny na zajęciach zdalnych stanowiły podręcznik i ćwiczenia. Nie brakowało na lekcjach również aplikacji internetowych, wśród których najatrakcyjniejsze okazały się Learningapps, Wordwall, Kahoot, Quizizz, Quizlet, Jamboard i Liveworksheets. Najwięcej problemów podczas sprawdzania osiągnięć uczniowie mieli w trakcie odpowiedzi ustnych oraz testów na Testportalu i Quizizzie. Trafniejszymi narzędziami do prowadzenia sprawdzianów i kartkówek zdaniem uczniów są materiały w formie plików Worda, testy na Quizizz i formularzach google, ale pod warunkiem, że na wykonanie zadań będzie więcej czasu. Badani przyznali się, że czasami korzystali podczas form kontrolnych z różnych pomocy jak koledzy, notatki, internet, strona brainly, podręcznik i zeszyt. Duża grupa respondentów stwierdziła, że nie potrzebowała niczyjej pomocy. Pytania o sensowność nauki języka niemieckiego i korzystania ze ściąg wykazało, że uczniowie szkół podstawowych szukają korzyści krótkofalowych – warto ściągać, bo można dostać dobrą ocenę, uczniowie szkół

ponadpodstawowych postrzegają naukę języków obcych w większym stopniu wieloaspektowo oraz widzą dla siebie korzyści długofalowe, jak znalezienie dobrego zatrudnienia czy większe szanse na rynku pracy. To świadczy o stopniu dojrzałości obu grup badanych. Wielu ankietowanych przyznało, że zajęcia języka niemieckiego w formie online były dla nich właściwe i nic im nie brakowało. Jeśli lekcje miałyby być wzbogacone, to według uczniów najlepiej jakby stało się to przy wykorzystaniu filmów, gier i zabaw dydaktycznych oraz większej koncentracji na realizację zadań projektowych aniżeli na sprawdzaniu wiedzy w formie kartkówki i sprawdzianów.